

складу, фізичних і колекторських властивостей порід, створення бази даних по керну (за 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011 рр.) / Керівники: А. Лизанець, С. Поверенний та ін.

Крашенинников Г. Ф. Учение о фациях : учеб. пособие. – М. : Высш. шк., 1971. – 365 с.

Прошляков Б. К., Кузнецов В. Г. Литология и литолого-фациальный анализ. – М. : Недра, 1981. – 284 с.

Наталя КОВАЛЬЧУК

**ВПЛИВ РЕГІОНАЛЬНИХ ТЕКТОНІЧНИХ ПРОЦЕСІВ
НА ФОРМУВАННЯ РОДОВИЩ ВУГЛЕВОДНІВ
ПІВДЕННО-СХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗОВНІШНЬОЇ ЗОНИ
ПЕРЕДКАРПАТСЬКОГО ПРОГИНУ
У ЗВ'ЯЗКУ З ПЕРСПЕКТИВАМИ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ**

Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України, Львів,
e-mail: igggk@mail.lviv.ua

Серед чинників, які контролюють розвиток процесів утворення і формування покладів вуглеводнів, основну роль відіграють регіональні тектонічні процеси. Режимом тектонічних рухів у часі та просторі визначаються умови формування та розміщення областей утворення та нагромадження вуглеводнів. Крім того, від тектонічних умов залежить утворення різних структурних форм, що виконують роль пасток нафти і газу неантиклінального (літологічні, стратиграфічні, диз'юнктивно-екрановані та ін.) та антиклінального типу.

Для Зовнішньої зони Передкарпатського прогину властиві досить активні тектонічні режими, внаслідок чого відбулося формування складних структурних форм і відкладів з строкагим літологічним складом. За генетичним принципом, який відображає основні особливості формування пасток вуглеводнів, виділяють антиклінальний, літологічний, стратиграфічний та змішаний типи утворень. Такий генетичний підхід у класифікації пасток і покладів вуглеводнів дозволяє визначити особливості накопичення покладів нафти і газу.

У межах південно-східної частини Зовнішньої зони Передкарпатського прогину на газових родовищах переважає брахіантиклінальна група покладів (Богородчанське, Черемхівсько-Струпківське, Пилипівське, Дебеславцівське, Яблунівське, Красноільське, Лопушнянське, Ковалівське, Черногузьке, Славецьке та Гуцулівське). Для всіх газових родовищ цієї зони характерним є пластовий тип резервуару і поровий тип колектора. У межах досліджуваної території проявлялися різні чинники, що впливають на утворення різнотипних зон нафтогазонагромадження. Отже, аналіз умов розташування скупчень нафти і газу в межах Більче-Волицької зони Передкарпатського прогину дає можливість простежити генетичний зв'язок смуг родовищ вуглеводнів з Краковецьким, Судово-Вишнянським, Калуським та іншими розривними порушеннями, які сприяли формуванню пасток нафти і газу антиклінального типу. Крайня південно-західна смуга пасток нафти і газу остаточно сформувалася під дією тангенціальних сил з боку Стебницького насуву.

На сьогодні багато дослідників звертають увагу на вивчення давніх палеорічкових систем (річкові долини, глибоководні конуси виносу, підводні каньйони та ін.), з якими пов'язані літологічні пастки нафти і газу у багатьох нафтогазоносних провінціях світу. Серед діагностичних ознак фацій річкової долини слід виділити чітке зональне (рукавоподібне) розповсюдження; основний склад порід представлений пісковиками та алевролітами; лінзовидний характер залягання пісковиків, що зумовлює невитриманість колекторів; для пісковиків у текстурному відношенні властива коса шаруватість з кутами нахилу до 15°. Перелічені діагностичні ознаки багатократно фіксувалися при вивченні фактичного матеріалу по досліджуваній території. У межах південно-східної частини Зовнішньої зони прикладами такого літологічного типу покладів є Пилипівське та Дебеславецьке родовища у баденських відкладах. Формування зон нафтогазонагромадження стратиграфічного типу зумовлене незгідним перекриттям окремих літолого-стратиграфічних комплексів більш молодими непроникними відкладами. Прикладом такого типу у південно-східній частині Більче-Волицької зони Передкарпатського прогину є поклад нафти в палеогенових відкладах Лопушнянського родовища у піднасуві Покутсько-Буковинських Карпат. Таким чином, значна різноманітність типів пасток нафти і газу в південно-східній частині Зовнішньої зони Передкарпатського прогину розширює перспективи пошуків покладів вуглеводнів та потребує їх подальшого дослідження.

Оксана КОХАН

**ГЕОЛОГО-ПАЛЕООКЕАНОГРАФІЧНІ УМОВИ
ОСАДОНАГРОМАДЖЕННЯ
СЕРЕДНЬО-ВЕРХНЬОМАЙКОПСЬКИХ ВІДКЛАДІВ
ПІВНІЧНОКРИМСЬКОГО ПРОГИНУ**

Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України, Львів,
e-mail: kohanom8@gmail.com

Олігоцен-нижньоміоценові (майкопські) відклади південної нафтогазонадної області України, на сьогоднішній день, розглядаються як одні з найбільш перспективних для пошуків вуглеводнів. Тому великого значення набувають дослідження в області нафтогазової літології, які дозволяють встановити характер просторово-вікових варіацій літологічного складу товщі, реконструювати умови осадонагромадження, з'ясувати особливості поширення порід-колекторів та покришок і, в кінцевому варіанті, дати науково обґрунтований прогноз розвитку нафтогазоперспективних об'єктів.

За характером співвідношення аргілітів, алевролітів і пісковиків типізовано розрізи відкладів середнього та верхнього майкопу. *Середній майкоп* (Літологія..., 2009): Тендрівський тип розрізу характеризується наявністю у верхній та середній частинах розрізу горизонтів пісковиків та алевролітів; Борисівський – є істотно глинистим з рівномірним розвитком окремих